

Sygn.akt II AKa 309/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Ewa Jethon

Sędziowie: SA Ewa Plawgo

SA Maria Mrozik - Sztykiel /spr/

Protokolant: sekr.sąd. Łukasz Jachowicz

przy udziale prokuratora Anny Adamiak i oskarżycieli posiłkowych D. F. M. B. i D. B.

po rozpoznaniu w dniu 24.10. i 22.11. 2016 r.

sprawy **W. Ż. (1)** ur. (...) w L. s. B. i M. zd.D.

oskarżonego z art. 291 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 23 maja 2016 r. sygn. V K 184/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę W. Ż. (1) przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa – Praga w Warszawie.

UZASADNIENIE

W. Ż. (1) został oskarżony o to, że w dniu 6 sierpnia 2009 r. w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) (...) w W. nabył nieruchomość przy ul. (...) oznaczoną jako działka nr (...) obrębu (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącą mienie znacznej wartości 442.000 zł. zawierając z M. C. umowę przeniesienia własności tej nieruchomości w postaci aktu notarialnego nr rep. (...), która to M. C. w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży warunkowej z dnia 9 lipca 2009 r. w postaci aktu notarialnego nr rep. (...), która to nieruchomość została uzyskana przez M. C. za pomocą czynu zabronionego w postaci oszustwa i przywłaszczenia prawa majątkowego znacznej wartości oraz wyłudzenia poświadczenia nieprawdy w postaci aktów notarialnych nr rep. (...) oraz rep. (...), przy użyciu podrobionego pełnomocnictwa do rozporządzania ww. nieruchomością, tj. o czyn z art. 291 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 23 maja 2016 r. sygn. V K 184/14 W. Ż. (1) uniewinnił od popełnienia zarzucanego czynu, przejmując koszty procesu w tym zakresie na rachunek Skarbu Państwa.

Tym samym ww. wyrokiem została skazana M. C. za czyn z art. 284 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zb. z art. 272 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Apelację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych D. F. M. B. i D. B..

Apelacja zaskarża wyrok w części dotyczącej oskarżonego W. Ż. (1) zarzucając obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku w części uniewinniającej W. Ż. (1), tj. art. 5 § 2 kpk poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że istnieją uzasadnione wątpliwości czy oskarżony posiadał wiedzę lub świadomość tego, że jego matka M. C. przy sprzedaży jemu nieruchomości nie dysponowała żadnym prawem do rozporządzenia powyższą nieruchomością, a dokonane przed notariuszem czynności zostały oparte na przedstawionym przez nią sfalszowanym pełnomocnictwie i mimo możliwości sądu nieusunięcia tych wątpliwości w drodze dopuszczenia dowodów: 1) w postaci umowy darowizny zawartej pomiędzy M. C. i oskarżonym W. Ż. (1) w 2008 r. wskazującej na podobny do przedmiotowej sprawy sposób ich działania na szkodę innych osób oraz 2) przesłuchania w charakterze świadka J. P., który w świetle wyjaśnień W. Ż. był inicjatorem w rodzinie oskarżonego w zakresie spraw notarialnych i majątkowych, a także był partnerem życiowym notariusz H. Ł., sporządzającej wskazaną powyżej umowę darowizny – na okoliczność wiedzy i świadomości oskarżonego W. Ż. o stanie prawnym nieruchomości sprzedawanej przez matkę, a także poprzez zweryfikowanie różnic w zapłacie ceny sprzedaży nieruchomości podanych umowie sprzedaży nieruchomości i wyjaśnieniach oskarżonego W. Ż. – w drodze szczegółowego przesłuchania oskarżonego.

Podnosząc powyższy zarzut apelacja wnosi o uchylenie w zaskarżonej części wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Warszawa - Praga w Warszawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że nakaz tłumaczenia niedających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego wyrażony w art. 5 § 2 kpk odnosi się jedynie do wątpliwości, które rzeczywiście nie dają się usunąć i nie ma on zastosowania do sytuacji, gdy wątpliwości te są rezultatem niedokładnego i niewyczerpującego postępowania dowodowego. Sąd orzekający powinien zatem dążyć do wyeliminowania zaistniałych wątpliwości ze względu na zasadę prawdy materialnej przy respektowaniu zasady obiektywizmu, a temu obowiązkowi procesowemu Sąd Okręgowy nie sprostał.

Rację ma skarżący, iż poza rozważaniami Sądu Okręgowego w aspekcie czynu zarzucanego oskarżonemu W. Ż. (1) pozostały kwestie związane z zapłatą należności za nabytą przedmiotową działkę. Ma to tym bardziej znaczenie, że matka oskarżonego M. C. nie była właścicielką sprzedawanej nieruchomości, co oznacza, iż wskazana w akcie notarialnym kwota należności winna zostać zapłacona w pełnej wysokości H. B. właścicielce nieruchomości, z którą nie utrzymywano kontaktów rodzinnych. Dlatego też wysokość zapłaconej przez oskarżonego kwoty, okoliczności i sposób jej zapłaty niezasadnie pozostały poza zainteresowaniem Sądu I instancji. Nie można również obecnie uznać, iż bez znaczenia dla niniejszej sprawy są zgromadzone przez Prokuraturę Rejonową dla Warszawy – Śródmieścia w toczącym się postępowaniu z wniosku A. B. dokumenty, w tym akty notarialne dokumentujące transakcje pomiędzy M. C. a oskarżonym w zakresie innych nieruchomości. Dotyczy to w szczególności umowy z dnia 1 lutego 2008 r. odnośnie darowizny na rzecz oskarżonego nieruchomości zabudowanej i udziałów M. C. w 10 działkach niezabudowanych (k 332), umowy z dnia 3 lipca i 14 sierpnia 2008 r. sprzedaży nieruchomości i przeniesienia na oskarżonego własności nieruchomości (k 1098), nadto okazanych przez oskarżonego w toku postępowania odwoławczego dowodów bankowych wpłaty pieniędzy jako ceny sprzedaży, a także umowy z dnia 18 maja 2015 r. sprzedaży nieruchomości przez M. C. reprezentowaną przez oskarżonego jako jej pełnomocnika (k 1116). Należy zgodzić się ze skarżącym, iż są to okoliczności obrazujące obrót nieruchomościami z udziałem oskarżonego, a ich kompleksowa ocena wraz z pozostałymi dowodami, w tym odnośnie planów oskarżonego związanych z działalnością deweloperską, może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Dlatego też dokonana przez Sąd Okręgowy powierzchowna analiza zebranych dowodów, pominięcie wskazanych okoliczności i zrezygnowanie z przeprowadzenia analizy dowodów zawartych w aktach ww. Prokuratury w związku z toczącym się postępowaniem czyni zaskarżony wyrok co najmniej przedwczesnym i przekonuje, iż ostać się on nie może.

Trzeba też podnieść, iż uszło uwagi Sądu Okręgowego, iż znamiona strony podmiotowej przestępstwa paserstwa z art. 291 § 1 kk zostają wypełnione nie tylko wtedy, gdy sprawca wie (ma pełną świadomość), że nabywana przez niego rzecz została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, ale również wtedy gdy na podstawie okoliczności związanych z nabywaniem rzeczy powźmie przypuszczenie, że pochodzą one z czynu zabronionego. Oznacza to, że sprawcą paserstwa nie jest wyłącznie osoba, która wie, iż dana rzecz pochodzi z czynu zabronionego, ale jest nią także osoba, która z uwagi na okoliczności objęcia rzeczy uzyskanej z czynu zabronionego na to się godzi. Ponadto karalności podlega również paserstwo zawinione nieumyślnie – art. 292 § 1 kk – co oznacza, że odpowiedzialności podlega sprawca, który na podstawie towarzyszących jego czynowi okoliczności powinien i może przypuszczać, że rzecz, którą nabywa, pomaga w zbyciu, przyjmuje lub pomaga w jej ukryciu, pochodzi z czynu zabronionego.

Powyzsze przekonuje, iż sąd meriti nie może poprzestać na analizie dowodów tylko w zakresie zamiaru bezpośredniego oskarżonego, ale winien dokonać kompleksowej ich analizy w wyżej wskazanych aspektach, a oceny dowodów dokonać zgodnie z art. 7 kpk, w tym z uwzględnieniem doświadczenia życiowego i zawodowego sędziowskiego doświadczenia. Dopiero gdy po przeprowadzeniu wszystkich możliwych i pomocnych dla wyjaśnienia istoty sprawy dowodów i przeprowadzeniu ich oceny w sposób respektujący wymogi art. 7 k.p.k. oraz dokonaniu wynikłej z tej oceny ustaleń, nadal istnieją nieusuwalne wątpliwości wtedy to można i należy wytłumaczyć je na korzyść oskarżonego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż obecnie jedynie możliwym rozstrzygnięciem w świetle art. 454 § 1 kpk jest uchylenie wyroku w zaskarżonej części, tj. odnośnie czynu zarzucanego oskarżonemu W. Ż. (1) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

W toku ponownego rozpoznania Sąd Okręgowy winien przeprowadzić w sposób wszechstronny i wnikliwy przewód sądowy, dokonać analizy i oceny dowodów z uwzględnieniem powyżej zaprezentowanych wskazań i zaleceń.